

ZARZĄDZENIE NR 39/2025
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 8 stycznia 2025 r.

w sprawie określenia sposobu dokonywania odpisów aktualizujących wartość należności oraz udziałów i akcji w Urzędzie Miasta Krakowa

Na podstawie art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 28 ust. 7 i art. 35 b i 35c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120, poz. 295, poz. 1598, z 2024 r., poz. 619, poz. 1685, poz. 1863), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 342) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Odpis aktualizujący należności

§ 1.1. Dokonywanie odpisu należności polega na:

- 1) identyfikacji rodzaju należności;
- 2) ustaleniu wysokości kwoty należności;
- 3) podziale należności ze względu na charakter należności;
- 4) ustaleniu terminu ich wymagalności, tj. dotyczące roku bieżącego i lat ubiegłych oraz oceny-stopnia nieściągalności należności;
- 5) uwzględnieniu odpisu dokonanego w roku/latach poprzednich;
- 6) przyjęciu odpowiedniego procentu odpisu na rok bieżący;
- 7) obliczeniu kwoty odpisu aktualizującego (iloczyn kwoty należności i ustalonego procentu odpisu);
- 8) zaewidencjonowaniu kwoty odpisu aktualizującego w księgach rachunkowych.

2. Odpisów aktualizujących wartość należności danego roku obrotowego dokonuje się w terminie do 10 lutego roku następnego, wg stanu na dzień 31 grudnia każdego roku. Jednakże mając na uwadze zasadę ostrożnej wyceny, odpisy aktualizujące wartość należności powinny również uwzględniać te przyczyny ich dokonania, które wystąpiły po dniu bilansowym, ale zostały ujawnione do dnia sporządzenia bilansu np. zgon kontrahenta, postanowienie o upadłości, wpłata, ugoda i inne.

§ 2.1. Odpisów aktualizujących wartość należności dokonuje się w przypadkach określonych w art. 35 b ust. 1 ustawy o rachunkowości, uwzględniając m.in. stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, w odniesieniu do:

- 1) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości oraz w stosunku do których zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne lub został złożony wniosek o zatwierdzenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym lub umieszczonej w spisie wierzytelności w postępowaniu restrukturyzacyjnym;

- 2) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności;
- 3) należności kwestionowanych przez dłużników, oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności;
- 4) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania tych należności;
- 5) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców - w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także odpisu ogólnego dotyczącego należności nieściągalnych.

2. Odpisy aktualizujące należności określone w ust. 1 pkt 1 – 4 ustala pracownik, który prowadzi ewidencję danej należności, w oparciu o posiadaną dokumentację. W razie konieczności, dokumentację uzupełnia się o informację z wydziału merytorycznego, wydziału ds. egzekucji/windykacji oraz/lub zespołu radców prawnych. Odpis aktualizujący ustala się indywidualnie dla poszczególnych dłużników, stosując załącznik nr 1.

3. Dla należności, o których mowa w ust. 1 pkt 5, odpis aktualizacyjny dokonywany jest zgodnie z zasadami, o których mowa w § 3.

§ 3.1. Dla należności, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 5, przyjmuje się tzw. zasadę wiekowania polegającą na dokonywaniu odpisu ogólnego uwzględniającego termin wymagalności należności (tzw. okres zaległości):

- 1) dla należności publicznoprawnych (podatkowych oraz niepodatkowych należności budżetowych), przyjmuje się odpis w wysokości:

- a) 20 % dla zaległości roku bieżącego,
- b) 60 % dla zaległości z lat poprzednich.

Odpisu aktualizującego, o którym mowa w pkt 1 dokonuje się stosując załącznik nr 2;

- 2) dla należności cywilnoprawnych, należności pozostałych (np. regresów, odszkodowań) oraz należności z tytułu nienależnie pobranych: świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej, świadczeń wychowawczych, świadczenia „dobry start”, dodatków mieszkaniowych i nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń wcześniej wypłaconych przez inne instytucje w wysokości:

- a) 50 % dla zaległości roku bieżącego,
- b) 80 % dla zaległości z lat poprzednich.

Odpisu aktualizującego, o którym mowa w pkt 2 dokonuje się stosując załącznik nr 2;

2. Dla należności budżetowych z tytułu zwrotu długu alimentacyjnego pochodzącego z funduszu alimentacyjnego lub wcześniej wypłaconej zaliczki alimentacyjnej dokonywany jest odpis w wysokości 100 % na podstawie zbiorczego zestawienia zaległości według załącznika nr 3.

3. Odpisu odsetek z tytułu zaległych należności dokonuje się w 100% na podstawie sald ksiąg rachunkowych na dzień bilansowy, stosując załącznik nr 4.

§ 4.1. Dokonane odpisy aktualizujące wartość należności służą wyłącznie do wyceny należności wykazywanych w sprawozdaniach finansowych (bilansie). Dokonanie odpisów aktualizujących wartość należności nie ma żadnego wpływu na wartość należności

wykazywanych w księgach rachunkowych. Należności nadal winny figurować na koncie rozrachunkowym i podlegać wykazaniu w sprawozdaniach budżetowych i w sprawozdaniach z operacji finansowych.

2. Dokonanie odpisów aktualizujących wartość należności nie zwalnia od działań zmierzających do wyegzekwowania tych należności.

§ 5.1. Podstawą do ujęcia odpisów aktualizujących wartość należności w księgach rachunkowych jest wewnętrzny dokument księgowy „Polecenie księgowania”, wystawiony w oparciu o wyliczone wartości określone w załącznikach do zarządzenia.

2. Tworzone odpisy aktualizujące wartość należności:

- 1) z tytułu należności głównej w zakresie dochodów budżetowych ujmowane są na koncie „Pozostałe koszty operacyjne”;
- 2) z tytułu odsetek w zakresie dochodów budżetowych ujmowane są na koncie „Koszty finansowe”;
- 3) z tytułu rozchodów budżetu – ujmowane są na koncie „Wyniki na pozostałych operacjach”;
- 4) na rzecz funduszy specjalnych – księguje się w ciężar tych funduszy.

3. Dokonane odpisy aktualizujące wartość należności pomniejsza się o wartość:

- 1) otrzymanych wpływów z tytułu tych należności lub dokonania zmiany kwoty wymiaru należności. Zmniejszenie kwoty odpisu aktualizującego dotyczącego:
 - a) należności głównej - zalicza się do pozostałych przychodów operacyjnych,
 - b) odsetek – zalicza się do przychodów finansowych;
- 2) umorzonych i przedawnionych należności, które pomniejszają saldo konta rozrachunkowego;
- 3) rozwiązanego odpisu w związku z ustaniem przesłanek pozwalających na utworzenie odpisu.

Rozdział 2

Odpis aktualizujący wartość posiadanych udziałów i akcji

§ 6. 1. Odpisów aktualizujących wartość posiadanych udziałów i akcji dokonuje się w przypadkach, gdy następuje ich trwała utrata wartości, a więc istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowane przez Urząd Miasta Krakowa udziały i akcje w spółkach nie przyniosą w przyszłości w znacznej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych.

2. Odpisów aktualizujących, o których mowa w ust. 1 dokonuje się poprzez doprowadzenie wartości udziałów i akcji wynikającej z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto, tj. możliwej do uzyskania na dzień bilansowy ceny ich sprzedaży, bez podatku od towarów i usług lub w wartości godziwej.

3. Trwała utrata wartości udziałów i akcji, o której mowa w ust. 1 występuje wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu udziałów i akcji ("zdarzenie powodujące stratę"), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające z posiadanych udziałów i akcji, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

4. Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń, bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

5. Do obiektywnych dowodów utraty wartości udziałów i akcji w szczególności zalicza się uzyskane informacje, dotyczące następujących zdarzeń powodujących stratę:

- 1) strata bilansowa, występująca co najmniej w dwóch kolejno następujących po sobie latach;
- 2) niezdolność do wypracowania zysku, występująca co najmniej w dwóch kolejno następujących po sobie latach;
- 3) obniżenie kapitału własnego, występujące co najmniej w dwóch kolejno następujących po sobie latach;
- 4) niewypłacalność, tj. utracenie zdolności do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w ich wykonaniu przekracza trzy miesiące;
- 5) postawienie spółki w stan upadłości.

6. Za ustalenie kwoty odpisów aktualizujących, o których mowa w ust. 1 odpowiedzialny jest wydział prowadzący ewidencję analityczną udziałów i akcji.

7. Odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w danym roku obrotowym dokonuje się w terminie do końca lutego roku następnego, wg stanu na dzień 31 grudnia każdego roku, na podstawie informacji otrzymanej od wydziału prowadzącego ewidencję analityczną udziałów i akcji.

Rozdział 3

Przepisy końcowe

§ 7. Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Wydziału Finansowego. Dyrektorowi Wydziału Podatków i Opłat w zakresie §§ od 1 do 5 oraz Dyrektorowi Wydziału Budżetu Miasta w zakresie §§ od 1 do 5 stosowanie do zakresu działania.

§ 8. Traci moc zarządzenie nr 173/2017 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 24 stycznia 2017 r. w sprawie określenia sposobu dokonywania odpisów aktualizujących wartość należności oraz udziałów i akcji w Urzędzie Miasta Krakowa.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Aleksander Miszański